

GLASNILO

DELOVNEGA KOLEKTIVA LIP BLED

LETO XIV

PONEDELJEK, 20. FEBRUAR 1984

ŠT. 2

Žive naj vsi narodi

S temi domoljubnimi besedami je dr. France Prešeren začel Zdravljico v zadnjih letih svojega življenja. Teklo je leto 1848, čas preobratov ter revolucije. Pesnik je gojil veliko upanja in si želel, da se tudi Slovincem razjasni nebo, da bodo tudi zanje napočili boljši časi. Sredi prejšnjega stoletja je kot nekak prerok napovedal lepše čase, v katerih ne bo razdorov ali suženjstva.

8. februar 1849 — datum njegove smrti — je za nas kulturni praznik. Mogoče si bo kdo zastavil vprašanje, zakaj datum smrti in ne rojstva? Bistvo odgovora bi našli v nadaljevanju nesmrtnih Prešernovih idej. Saj z njegovo smrtjo revolucionarna misel in poezija nista umrli, temveč jo rodovi prenašajo dalje. Prešeren ostaja še vedno velikan poezije.

Njegova rojstna hiša v Vrbi pod Karavankami, skrita med zelenimi sadovnjaki in vrtovi, je tudi umetnostni spomenik s starimi značilnostmi kmečke hiše, ki je zgrajena v 16. stoletju. Po domače so tam rekli pri Ribiču. Tam je pesnik zagledal luč sveta. Kot sedemletni deček je potoval na Dolenjsko k stricu. Bil je odličen učenec, kasneje pa študent prava na Dunaju. Otepal se ni samo z gmotnimi težavami, temveč tudi s problemi kot je ponemčevanje. Poslušal je klic svoje notranjosti in vneto začel pisati verze. S srcem, razumno in odkrito je pisal pesmi, katere spadajo med največje vrednote slovenske besedne umetnosti.

Pesnikova pot je bila težavna, brez prijateljev in poln razočaranj ni klonil pod pritiski tedanjega sistema.

V 1828. letu se je vrnil v Ljubljano, ki je bila polna malomeščanov. Govorili so nemško, izobraženci so zagovarjali koristno književnost. Kopitar in njegovi zagovorniki so ga odkrito obsojali. Prešeren jih je zbadljivo opisal v Sršenih. Edina prijateljica sta mu bila Čop in Smole, toda žal sta zelo mlada umrla. Prešeren je bil pesnik, ki je pisal brez hinavskega namena, odkrito in pristno, zato pa je tudi njegova poezija zelo bogata. Pravi, da je naloga pesnika težka, a vzvišena v sebi mora nositi al' pekel al' nebo... V španski Glosi se je celo posmešnil svojemu poklicu:

»Slep je, kdor se s petjem ukvarja,
Kranjec moj mu osle kaže...
pevcu vedno sreča laže...«

Največji spomenik svoji neizvoljeni deklici Juliji je postavil s Sonetnim vencem, kjer se mokro cveteče rožice poezije prepletajo med osebno in domovinsko ljubeznijo. Pesnik sovraži tiste, ki vidijo prihodnost v zatiranem položaju in v odvisnosti o drugih. Usoda Slovencev ni bila lahka, a prihodnost si morajo sami graditi, brez tuje pomoči. Za vzgled hrabrega in zavednega junaka je v Krstu pri Savici predstavil Črtomira. Le-ta pravi, da je bolje v črni prsti kot pa v sužnosti.

Prešeren je ustvarjal v revnih kulturnih okoliščinah, ko je bil jezik in tudi slovenski narod zaslužjen. S svojo poezijo nam je zapustil silno bogato dediščino. Pesnik Župančič je zanj napisal poseben stih:

»Iz veka v vek, iz roda v rod
kvi gre v tek, duh išče pot.«
(s plošče v roj. hiši Vrbi)

Vesna

Potrebe in možnosti

Velike potrebe po žaganem lesu in omejene možnosti, da tega več proizvedemo, nas obvezujejo, da ga smotrno uporabljamo. Več sekanja v gozdovih ne dopuščajo prirastki, uvoz žaganega lesa pa je problematičen z visokimi cenami in drugimi neugodnostmi.

Preostane nam torej nadomeščanje žaganega lesa z drugimi materiali, ki so še dostopni. Treba pa je žagati take sortimente, ki bodo za izdelke kar najbolj uporabni v večjih količinah in kvalitetno pravilno izkoriščeni. Za doseganje teh ciljev pa je potrebna stalna študija in tesno sodelovanje delavcev primarne obdelave lesa z delavci sekundarne obdelave lesa.

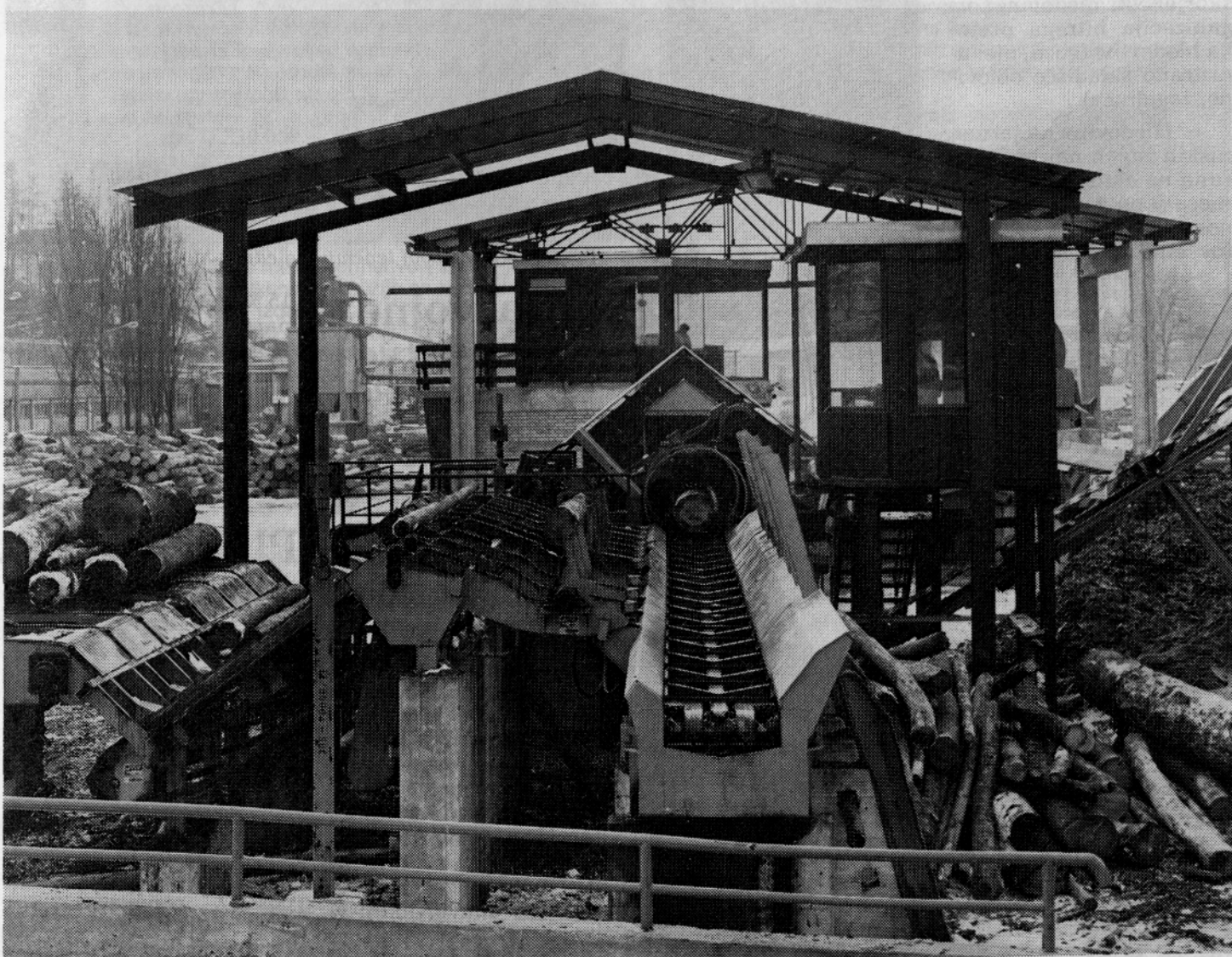
Priljubljenost se vse bolj uveljavljajo mnogokratni-
(Nadaljevanje na 2. strani)

Novo mehanizirano lesno skladišče na Rečici

Ob obstoječi žagi na Rečici je bilo zgrajeno novo sodobno mehanizirano lesno skladišče za obdelavo oblovine iglavcev.

Novo mehanizirano skladišče je plod uspešne kooperacije med kovinskim obratom naše TO Tomaž Godec Boh. Bistrica in znano strojno tovarno Springer iz Avstrije. Kooperacija zajema obširen program strojne opreme za žagarsko industrijo in obdelavo lesa v gozdarstvu. Pomembna je zlasti, ker v veliki meri nadomešča uvoz strojne opreme in zagotavlja rezervne dele.

V kovinskem obratu nadaljujejo s proizvodnjo strojev in transportnih naprav. Polotili so se večje investicije: etažne sortirnice rezanega lesa, ki bo nameščena v Luki Koper.

Potrebe in možnosti

(Nadaljevanje s 1. strani)

Natančnost pri delu je pogoj za dober izdelek

ki, torej debelejši sorti-
menti, ki jih kasneje ob-
delujemo s tankimi tra-
čnimi žagami z namenom
boljšega izkoriščanja
lesa.

Za doseganje večjih koli-
čin lesa za posamezne
namene je potrebno ža-
gan les strokovno sortira-
ti. Tako bomo dosegli
maksimalno uporabnost
lesa z najmanj škarta.

V nadaljnji obdelavi le-
sa pa je važna pravilna
nastavitev stroja in pri-
prav za obžagovanje ele-
mentov. Pri nas je že kar
zakoreninjeno mnenje,
da ni potrebno posebnega
znanja pri vzdolžnem,
prečnem žaganju lesa. Še
bolj zmotno je to mnenje
pri obdelavi in odločanju
uporabnosti že skoblanih
elementov v izdelek.

Delavce na takih delov-
nih mestih bi morali še
posebno izobraževati v
smislu uporabnosti posa-
meznih elementov za do-

ločen izdelek s poudar-
kom:

- na pravilna obrača-
nja pri skoblanju,
- pravilnimi narezi po
dolžini,
- načrtno vgrajevanje
elementov v izdelek.

Vse to pa v smislu več-
jega izkoriščanja lesa,
estetskega izgleda povr-
šin izdelka glede na tek-
sturo lesa, s poudarkom
trdnosti, trajnosti izdelka.

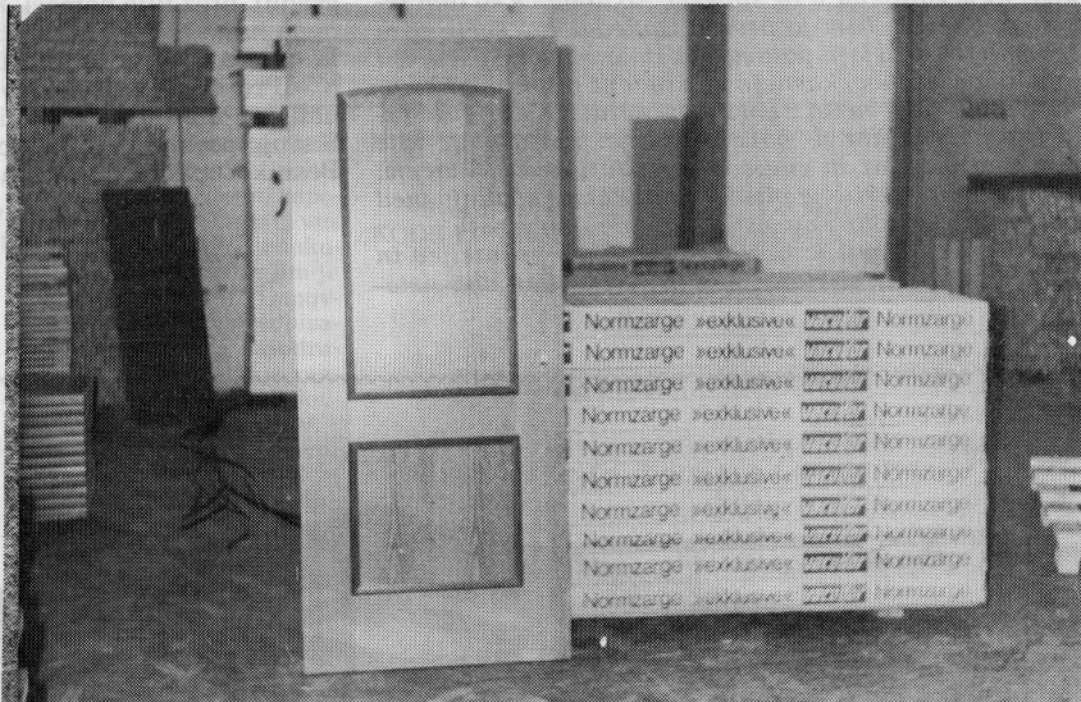
Še nekateri so vplivi na
boljše izkoriščanje lesa:

- Vzgoja gozdov v str-
njenih sestojih (manjša
grčavost, večja ravnost
stebela; preprečevanje ru-
javosti, mušičavosti, za-
skorjenosti hlodovine; or-
ganizacija hitrega preto-
ka hlodovine (gozd, meha-
nizirano skladišče oblovi-
ne, žagalnica).

— Hlodovina na jarme-
niških žagah naj bo sorti-
rana na čimmanj cm pre-
mera v enem kupu. Mož-
nost žaganja več elemen-
tov enakih dimenzij, na-

črtovanje optimalnih pri-
zem, hitrejša žaganja.

- Preprečevanje zaha-
janja žaginih listov s čim-
manj odstopanja od želje-

Le prava izbira, sestava elementov izdelka je pogoj lepemu izgledu

nih dimenzij žaganega le-
sa; uvajanje pravilnih
nadmer za osušitve; stro-
kovno letvičenje in suše-
nje lesa.

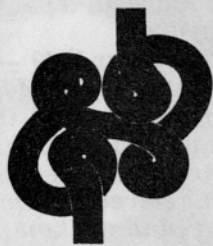
— Sprotno vzdrževa-
nje ostrih žaginih listov,
skobelnih glav in nožev.

Večina potrošnikov lesa.
vidi lepoto tega v tem, da
je ta brez grč, da ima
ravne letvice in brez barv-
nih sprememb. Vendar je
lepota lesa v prvobitnosti.
Ni odveč tu in tam kaka-
šna grča, malce zavita let-
vica in tudi kakšna spre-
memba v barvi, ker ne
ogroža trajnosti in trdno-
sti lesa, lepoto lesenega
izdelka šele poudari.

Privlačnost lesenega iz-
delka pa bomo še posebno
poudarili, če bomo ele-
mente vgrajevali v zapo-
redju, s katerim bomo to
zagotovili. Torej le s stro-
kovno izbiro kombinacij,
kjer bo les s prisotnostjo
grč in drugih sprememb v
strukturi in taksturi, bo
dal lep videz izdelku. Pri
vseh teh prizadevanjih pa
bo dosegljivih več ele-
mentov, naredili bomo
več izdelkov, kupec pa bo
zadovoljen.

Vendar se moramo
sprotno izobraževati na
vseh nivojih dela. Pri-
hranki na surovinah so
tako visoki, da odtehtajo
vse izdatke za obvezna in
dodatna izobraževanja
zaposlenih. Velik prispe-
vek dajejo tudi naložbam
za razširitev, moderniza-
cijo proizvodnje. Ko se
odločamo o uporabnosti
nekega lesenega elemen-
ta, imajo dela in naloge
važno nalogo. Zahtevati
je treba vso strokovnost
in odgovornost pri delu in
ga temu primerno tudi
nagrajevati. Strokovnjaki
— načrtovalci naj odloča-
jo o usodi lesa ne samo na
papirju, temveč tudi pri
delu v proizvodnji.

Tand

Razvojne usmeritve v letu 1984

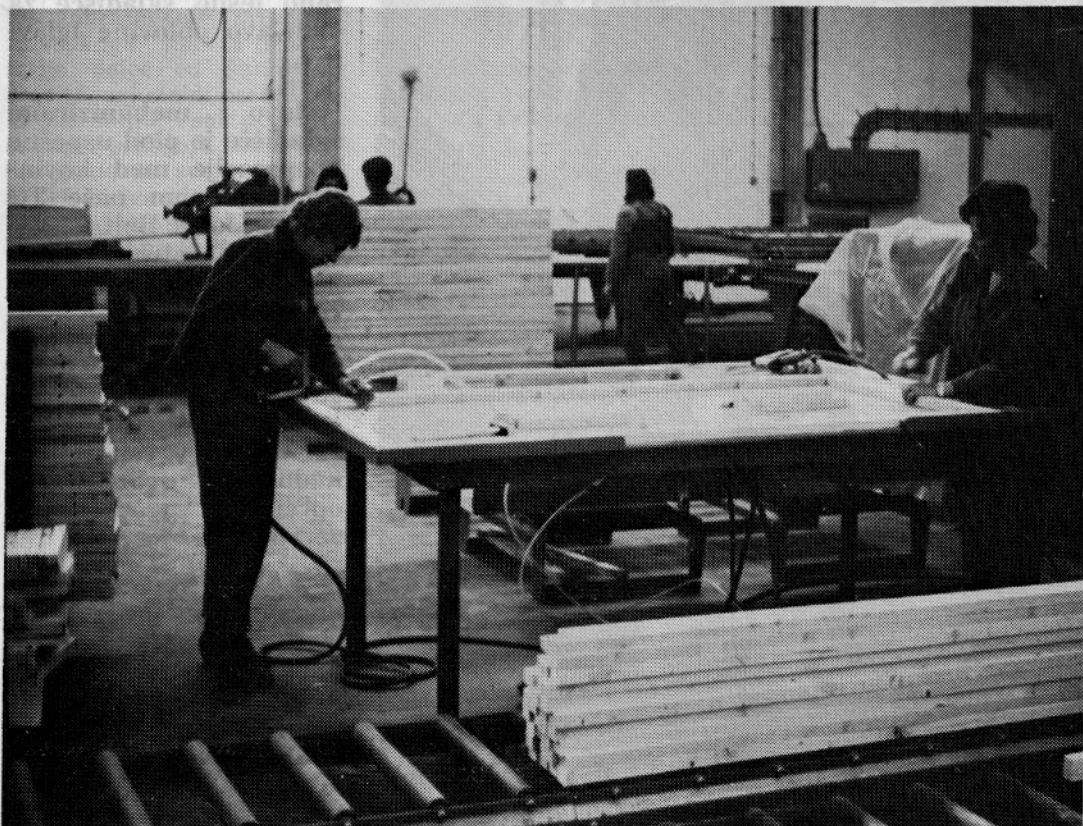
V osnutku resolucije o
politiki družbenega in go-
spodarskega razvoja občine
Radovljica za leto
1984, ki je bila v javni raz-
pravi v vseh OZD, KS,
SIS in drugih temeljnih
okoljih, so zapisane gla-
vne razvojne usmeritve,
ki naj bi jih dosegli v letu
1984.

Predvideno je, da bo
družbeni proizvod v letu
1984 višji za 2 do 3%, in-
dustrijska proizvodnja
naj bi se povečala za 3%,
kmetijska proizvodnja bo
narasla za 3,5%, izvoz bla-
ga in storitev na tuje naj
bi se povečal za 15, do te-
ga samo konvertibilni iz-
voz za 17%, uvoz pa za
7%. Investicijske naložbe
v osnovna sredstva OZD
bodo predvidoma večje za

15%, zaposlenost naj bi
narasla za 0,8% in to zgolj
v gospodarstvu, medtem
ko bi v negospodarstvu
ostala na isti ravni ali pa
še nižja od lanskega leta.
Produktivnost bo narasla
za 1 do 2 odstotka.

Plan cestnega gospodarstva 1984

Če bo v letu 1984 dovolj
razpoložljivih sredstev in če
bodo uspeli naknadno zdru-
žiti namenska sredstva za
potrebe cestnega gospodar-
stva v občini Radovljica, bo-
do po planu prednostno za-
gotovili v interesni skupno-
sti za ceste denar za nadalje-
vanje izgradnje že pričetih
odsekov regionalnih cest
Bled—Soteska, Bled—Gorje
in Kropa—Podnart. Načrtu-
jejo tudi pripravljajla dela
za izgradnjo mostu čez Savo
v Otočah.

Pravilna izbira in natančen narez elementov je pogoj za lažje delo, hitro izdelavo in kvaliteto

Sklepi samoupravnih organov

Delavski svet TO Tomaž Godec Boh. Bistrica (31. 1. 1984)

1. Do naslednjega zasedanja DS TO naj se prouči vprašanje sistemizacije del in nalog »skladiščnik plošč in vodja sušenja«, oziroma izdelava dokončni predlog.

Predlog izdelata organizator poslovanja in strokovni kolegij TO.

2. Potrdil je predlog spremembe opisa delovne naloge »popravljalec elementov« v mehanski predelavi pohištva, in sicer v zahtevi — 1 A — delovne izkušnje iz treh na šest mesecev ter ga posredoval v obravnavo in sprejem zborom samoupravnih delovnih skupin.

3. Potrdil je investicijski program za modernizacijo proizvodnje pohištva v TO »TOMAŽ GODEC« Boh. Bistrica ter odobril predvideno vlaganje v

— univerzalni stroj za rezkanje, profiliranje, formatiranje, vrtnanje in brušenje, tip NC-TRIAx-8 T, italijanske firme CMS v skupni vrednosti 38.166.000.— din.

4.a) Potrdil je inventurni elaborat za leto 1983.

b) Gospodarsko računskemu sektorju je izdal nalog za preknjižbo inventurnih razlik, tako da se inventurni viški knjižijo na izredne dohodke, inventurni manjki pa na izredne izdatke.

c) Osnovna sredstva se na predlog komisije za popis osnovnih sredstev odpišejo in odprodajo.

d) Nekurantno blago se na predlog komisije v skladišču potrošnega materiala odpiše in odproda.

e) Oddelek priprave proizvodnje naj skupaj z nabavno službo skuša nekurantno blago odprodati.

f) Tehnološka komisija naj pregleda stroje za odpis, če so res neuporabni in jih odproda pod najboljšimi možnimi pogoji.

5. Letni plan za leto 1984 je potrdil v predlagani obliki.

6. Potrditev samoupravnega sporazuma o načinu združevanja in uporabi sredstev za financiranje skupnih potreb delovnih ljudi in občanov v krajevnih skupnostih v občini Radovljica za obdobje 1984—1985 se začasno odloži, s tem da se pridobi mnenje oz. stališča vseh krajevnih skupnosti Bohinja glede financiranja oziroma razdeljevanja sredstev.

7. Tov. Lovru Vojvoda se v zvezi z inventivnim predlogom odobri izplačilo enkratne denarne odškodnine v višini 2.873,00 din.

8. Cene malic in kosil za zaposlene ter cene napitkom ostanejo zaenkrat nespremenjene. Povišajo pa se cene malice za tuje odjemalce, in sicer iz 80,00 na 100,00 din, z veljavnostjo od 6. 2. 1984 dalje.

9. Ugodno je rešil prošnjo ESŠ Jesenice za odobritev prispevka za srečelov na maturantskem plesu ter se jim kot dobitke odobri 1 kom nočna omarica Anna.

Delavski svet TO Rečica (31. 1. 1984)

1. Pri obravnavi investicijskega programa proizvodne hale — furnirnice se sklep dopolni z oceno regijske komisije, ki je pregledala investicijski elaborat in z investicijskim programom soglašala. Na osnovi analize banke regijska komisija predlaga, da se upoštevajo 5 % podražitve, ki bodo pri izvajanju del nastale. Nova vrednost investicijskega programa tako znaša 42.330.000.— din. Investicijska dela morajo biti zaključena po predvidenem programu.

2. DS je bil seznanjen s porabo naftnih derivatov v zadnjem tromesečju leta 1983 in poročilo vzel na znanje. Še nadalje naj se izvajajo ukrepi po načrtu.

3. Pregledal je celotni inventurni elaborat ter ugotavlja, da so nastale razlike v mejah normativov, ki smo jih sprejeli ter so opravičljive. Viški naj se knjižijo na izredne dohodke, manjki pa na izredne izdatke.

4. Potrdil je predlog za odprodajo osnovnih sredstev v odpad, ki so popolnoma dotrajana in neuporabna za proiz-

vodnjo.

5. Komisijo za odprodajo osnovnih sredstev je zadolžil, da komisijsko uniči in odstrani pralni stroj, ki je popolnoma dotrajan in ga ni možno odprodati Surovini Kranj.

6. Vodja oddelka za splošne zadeve TO je zadolžil, da do konca junija 1984 uredi namestitve inventurnih števil na osnovna sredstva, katerih le-te še nimajo.

7. Potrdil je odpis poškodovanih izdelkov (SM podbojev, vratnih kril anigrè)

8. Glede težav zaradi neurejenosti skladišč repromateriala (furnir, iverice, ultrales, vez. plošče) je zadolžil obratovodjo vrat, da določi delavca, ki bo zadolžen za evidenco tega materiala.

9. Obratovodja žaga in neposredne vodje v obratu žaga je zadolžil, da dokončno uredijo osebne zadolžitve za DI s tem, da se napravijo tudi omarice in pa uredi orodje za posamezna delovna mesta.

10. Ob najmanjši zalogi hlodovine se opravi ponovni popis. Komisija za popis: Legat Lovro, predsednik, Mulej Jože in Črpajakovič Jožica, člana.

11. V 15-dnevno javno obravnavo je posredoval nove opise del in nalog za lakirnico in spremembo opisa »sortiranje pokončnikov« v obratu vrata.

12. Potrdil je plan proizvodnje in prodaje za leto 1984, nadalje plan izvoza, produktivnosti, plan razporeditve dohodka ter plan investicij in investicijskega vzdrževanja. Ostali del plana se bo obravnaval na naslednji seji.

13. Sprejel je Samoupravni sporazum o načinu združevanja in uporabi sredstev za financiranje skupnih potreb delovnih ljudi in občanov v KS v občini Radovljica za obdobje 1984—85 ter za podpisnika pooblastil Franca Colja.

14. Potrdil je naslednje cene za topli obrok, kosila in napitke:

— topli obrok za zaposlene v TO	15,00 din
— topli obrok za tuje koristnike	100,00 din
— kosila	140,00 din

Napitki v avtomatu:

kava	20,00 din
kakav	10,00 din
čaj	10,00 din

Novo cene za topli obrok in kosila veljajo s 1. 2. 1984, za napitke iz avtomata pa od 17. 1. 1984 dalje.

15. DS je bil seznanjen z motivacijo dodatnih odmorov med delovnim časom in na osnovi razprave sprejel sklep, da odmori še nadalje ostanejo v istem času, kot so bili doslej. Obenem zadolži kuharice, da izdajajo čaj 5 min. pred pričetkom odmorov. V ostalem času zaposleni lahko koristijo napitke (kavo, kakav, čaj) pri avtomatu. Zoper delavce, ki ne bodo upoštevali sprejetih ukrepov, bo uveden disciplinski postopek.

16. Potrdil je iskustvene normative v oddelku krila in montaža, kot so bili posredovani v obravnavo.

17. Negativno je rešil prošnjo Kolesarskega kluba Bled za odobritev 7 dni izredno plačanega dopusta in 30 dni izredno neplačanega dopusta Samu Božiču.

18. Potrdil je nabavo osnovnih sredstev (transportnega ventilatorja in stroja za nanos lepila Belišče) v skupni vrednosti 900.000.— din.

19. Za delegata v konferenco upravljalcev poslovne enote TB Gorenjske je imenoval Franca Globočnika.

Delavski svet TO Mojstrana (31. 1. 1984)

1. Obravnaval je spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznosti in odgovornosti med DSSS in članicami SOZD ter ga potrdil.

2. Obravnaval je predlog plana TO za leto 1984 in ga sprejel.

3. Obveščen je bil, da so se odgovorne službe odločile za novega dobavitelja stekla, za Tovarno stekla iz Leskovca, ki nudi cenejše steklo od dosedanjega dobavitelja.

4. Obširno je razpravljal o problemih v proizvodnji. Člani so menili, da morata vodji izmen več sodelovati med seboj in z vodjo proizvodnje. Delo naj bo organizirano tako, da bo normalno potekalo iz ene izmene do druge v tehnološkem zaporedju. Pripomnili so tudi, da ni vedno na zalogi rezervnih delov, ki se nenehno potrebujejo.

Delavski svet TO Podnart (31. 1. 1984)

1. Potrdil je predlog sistemizacije dela tehnolog III, opise nalog in oceno dela v predloženi obliki in velja od 1. 2. 1984;

2. Obravnaval in sprejel je inventurni elaborat za leto 1983 in sprejel sklep, da se inventurni viški knjižijo na izredne dohodke, manjki pa na izredne izdatke;

4. Obravnaval in sprejel je inventivna predloga in višino odškodnine v znesku 8.403,50 din, ki jih je izdelala Ana Šifrer;

5. Obravnaval in potrdil je samoupravni sporazum o načinu združevanja in uporabi sredstev za financiranje skupnih potreb delovnih ljudi in občanov v KS v občini Radovljica za obdobje 1984—1985 in za podpisnika imenoval predsednika DS;

6. Imenoval je komisijo za odpis nekurantnega blaga, drabnega inventarja in osnovnih sredstev v sestavi Luskovec Alojz, Sitar Franc, Langus Branko in Goričan Anton;

7. Zupan Lidijo je imenoval za delegata v organe upravljanja Ljubljanske banke, Temeljne banke Gorenjske;

(Nadaljevanje na 4. strani)

Seminar za novo- izvoljene sekretarje OO ZK

V dogovoru z občinskim komitejem ZKS Radovljica je Delavska univerza Radovljica organizirala v soboto, 14. januarja na Bledu in v Radovljici seminarja za novoizvoljene sekretarje osnovnih organizacij ZK. Od povabljenih 109, se je seminarja udeležilo 89 sekretarjev, od teh 48 z blejskega in bohinjskega območja in 41 z območja Radovljice. Na programu so bile teme in razprave o vlogi, organiziranosti in metodah delovanja ZKS, o vlogi in delovanju osnovnih organizacij ZK v svojih okoljih, o splošnem ljudskem odporu in družbeni samozaščiti. Posebno so obravnavana aktualna in organizacijska vprašanja delovanja ZK v občini, s posebnim ozirom na družbenoekonomske odnose in nadaljnega razvoja v občini.

Seminarji za delegate

V februarju in marcu bo Delavska univerza Radovljica v okviru programa dodatnega družbenopolitičnega usposabljanja članov delegacij organizirala štiri seminarje za štiri združene delegacije (Kultura, telesna kultura in raziskovanje). V teh delegacijah je 176 delegatov.

Gibanje zaposlenosti v občini Radovljica

Iz pregledov, ki so jih izdelali v strokovni službi skupnosti za zaposlovanje je v letu 1983 znašalo povprečno število vseh zaposlenih v radovljiški občini 12.743, za letos pa ocenjujejo, da bo število zaposlenih naraslo na 12896, ali 1,2 % v primerjavi z lanskim letom. Po teh ocenah bo v letu 1984 znašala kadrovska ponudba za zaposlitev 637, od teh 381 iskalcev zaposlitve iz dokončanih šol ter 256 nezaposlenih. Možnosti za zaposlovanje ne bodo bistveno večje od lanskoletnih. Na voljo bo 549 delovnih mest, kar pomeni, da bo tudi letos v občini še vedno ostalo 307 nezaposlenih. To je 2,4 % od vseh zaposlenih, kar je najvišji odstotek nezaposlenih na Gorenjskem, kjer znaša odstotek nezaposlenosti v povprečju 1,5.

Ne gre pa vendarle prezreti tudi dejstva, da vsi iskalci zaposlitve niso vselej pripravljene prevzeti ponujeno zaposlitev. Čeprav je potreba za delavci v nekaterih industrijskih delovnih organizacijah precejšnja, odziva na te ponudbe skoraj ni!

Skupna disciplinska komisija je izrekla naslednje ukrepe:

V TO REČICA

Prenehanje delovnega razmerja

1. Mariji Rajbar (pogojno za 6 mesecev)
2. Vojku Dolencu (pogojno za 3 mesece)
3. Branetu Jugu (pogojno za 3 mesece)

Javni opomin

1. Antonu Poru

V TO PODNART

Prenehanje delovnega razmerja

1. Cenu Muriču (pogojno za 1 leto)
2. Janku Markovcu (pogojno za 1 mesec)

V TO MOJSTRANA

Javni opomin

1. Marku Klariču

Sklepi samoupravnih organov

(Nadaljevanje s 3. strani)

8. Potrdil je samoupravni sporazum o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja v občini Radovljica za leto 1984 in za podpisnika imenoval predsednika DŠ;

9. Sprejel je sklep, da se po pridobitvi uporabnega dovoljenja transformatorska postaja Lancovo prenese brezplačno v osnovna sredstva DO Elektro Gorenjske, Kranj — TOZD Elektro Žirovnica — dobavitelja električne energije, ki jo bo brezplačno vzdrževal;

10. Sprejel je sklep, da se proti delavcem, ki na osnovi sklepa DŠ z dne 6. 10. 1983 niso v zadnjih 3 mesecih opravili še dodatno delovno soboto, uvede disciplinski postopek;

11. OŠ Stane Žagar Lipnica se brezplačno podari 30 m² oblog, ki jih rabijo za obitje špalet pri vratih in oknih ter 8 polic POLI 31 s 3 pari nog za ureditev knjižnice za podružnico Ovsise.

Zbor delavcev TO trgovina (31. 1. 1984)

1. Pregledal je inventurni elaborat in obrazložitev posameznih inventurnih komisij. Zbor se je z obrazložitvami strinjal, saj je ugotovil, da so nastale razlike opravičljive in v mejah normalnega poslovanja.

Zbor je inventurni elaborat potrdil. Sprejel je sklep, da se vsi inventurni viški knjižijo na izredne dohodke, manjki pa na izredne izdatke.

2. Obravnaval je delni plan za leto 1984. Po pregledu posameznih zadolžitvev je ugotovil, da bo količine mogoče doseči ob normalni preskrbi.

Predložen plan za leto 1984 je sprejel. Na podlagi lanskih gibanj in predvidevanj za letošnje leto je sprejel tudi plan dinamike po posameznih mesecih za poslovalnice.

Delavski svet DSSS (31. 1. 1984)

1. Potrdil je inventurni elaborat za leto 1983. Ugotovljene razlike pri drobnem inventarju se knjižijo: viški na izredne dohodke, manjki pa na izredne izdatke.

2. Sprejel je predlog plana 1984.

3. Po javni obravnavi je ponovno obravnaval predlog spremembe sistemizacije v izvoznem oddelku. Predlog daje DS v sprejem sam. delovnim skupinam v DSSS potem, ko bodo posredovane v obravnavo tudi ocene del in nalog: »komercialnega referenta izvoza«, »deviznega referenta« in »izvoznega referenta«.

4. Ugotovil je, da so sam. delovne skupine v DSSS sprejele spremembe sistemizacije del v finančnem sektorju in predlog sistemizacije del: vodje kontinuirane inventure in inventurista.

5. Sprejel je samoupravni sporazum o načinu združevanja in uporabi sredstev za finansiranje skupnih potreb del. ljudi in občanov v KS občine Radovljica za leto 1984 in 1985.

6. Sprejel je sklep o razpisu del in nalog s posebnimi pooblastili in odgovornostmi vodje nabavnega sektorja.

LIP, lesna industrija Bled

R A Z P I S U J E

za šolsko leto 1984/1985 naslednje štipendije:

za TO Tomaž Godec Boh. Bistrica

— obdelovalec lesa 2
— lesar 2
— lesar širokega profila 2
— vzdrževalec strojev 1
— lesarski tehnik 1

za TO Rečica

— obdelovalec lesa 1
— lesar 2
— lesar širokega profila 2
— vzdrževalec strojev 1
— elektrikar — energetik 1

za TO Mojstrana

— obdelovalec lesa 1
— lesar 1
— lesar širokega profila 1

za TO Podnart

— obdelovalec lesa 1
— lesar 1
— lesar širokega profila 1

za DSSS

— dipl. inž. lesarstva 1

Prijave na obrazcu 8,40 DZS in zaključno spričevalo sprejema splošni sektor LIP Bled do 30. 6. 1984.

ANALIZA BOLNIŠKE ODSOTNOSTI V DO LIP BLED

ZA MESEC DECEMBER 1983 IN PRIMERJAVI Z ISTIM OBDOBJEM 1982. LETA

1983	DSSS	Tomaž Godec	Rečica	Mojstrana	Podnart	Trgovina	Skupno LIP Bled
bolovanje do 30 dni	0,45	2,80	3,19	4,71	4,17	—	2,88
bolovanje nad 30 dni	0,38	3,18	1,30	2,62	3,34	—	2,28
Skupno:	0,83	5,98	4,49	7,33	7,51	—	5,16
Porodniška odsotnost:	1,06	2,27	2,16	1,34	1,39	4,08	2,04
1982							
bolovanje do 30 dni	1,74	5,01	4,50	2,47	8,56	0,36	4,59
bolovanje nad 30 dni	0,58	2,97	2,02	4,27	2,87	—	2,48
Skupno:	2,32	7,98	6,52	6,74	11,43	0,36	7,07
Porodniška odsotnost:	1,10	1,43	0,32	1,69	1,29	—	1,04

ANALIZA BOLNIŠKE ODSOTNOSTI V DO LIP BLED

ZA MESECE I—XII. V LETU 1983 IN PRIMERJAVA Z ISTIM OBDOBJEM 1982. LETA

1983	DSSS	Tomaž Godec	Rečica	Mojstrana	Podnart	Trgovina	Skupno LIP Bled
bolovanje do 30 dni	1,72	5,17	4,71	4,46	5,82	1,26	4,65
bolovanje nad 30 dni	0,76	3,19	2,37	3,42	2,96	0,18	2,66
Skupno:	2,48	8,36	7,08	7,88	8,78	1,44	7,31
porodniška odsotnost	0,21	1,39	0,80	1,55	1,87	2,63	1,18
1982							
bolovanje do 30 dni	1,68	6,35	4,68	4,60	7,22	1,31	5,30
bolovanje nad 30 dni	0,59	2,94	2,30	4,59	3,01	—	2,58
Skupno:	2,27	9,29	6,98	9,19	10,23	1,31	7,88
Porodniška odsotnost:	1,64	1,11	0,85	0,80	0,54	—	0,99

Obveznosti OZD v novem sistemu invalidskega zavarovanja

S sprejemom Zakona o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja (Ur. list SFRJ št. 23/82 in 77/82) se je začel oblikovati nov sistem invalidskega zavarovanja. Slovenija je bila zadnja med republikami in pokrajinama, ki je sprejela zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Ur. l. SRS št. 27/83), kakor tudi statut Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji je sprejela tudi številne spremljajoče akte, ki zagotavljajo uveljavitev novega sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja s 1. 1. 1984. Skupnost pa še vedno ni sprejela pravilnika o postopku za uveljavljanje pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, zato še vedno velja doseđani pravilnik iz leta 1979.

Glede na novo vlogo, ki jo ima v novem sistemu invalidsko zavarovanje organizacije združenega dela, je ostoječi pravilnik pomanjkljiv in zato ga bo nujno treba uskladiti z novim sistemom v letu 1984.

Normativni del novega sistema pa bo dograjen šele tedaj, ko bodo tudi delovne organizacije uredile v svojih samoupravnih aktih varstvo pravic invalidov in delavcev ob spremembi delovne zmožnosti, česar doslej delovne organizacije niso uredile.

Na podlagi 189. člena zakona o združenem delu so organizacije združenega dela dolžne urediti varstvo pravic delovnih invalidov in drugih invalidnih oseb, zlasti z zagotovitvijo prekvalifikacije oz. dokvalifikacije. Tudi zakon

o delovnih razmerjih nalaga OZD obveznosti do delovnih invalidov. Po tem zakonu je delovnemu invalidu treba zagotoviti drugo ustrezno delo, po potrebi pa tudi prekvalifikacijo, dokvalifikacijo oz. rehabilitacijo.

Republiški zakon je sicer predvidel, da bodo OZD uredile in uskladile svoje samoupravne splošne akte do konca leta 1983. Glede na tako določilo je tudi naša DO pristopila k ureditvi oz. spremembi svojih samoupravnih splošnih aktov, zlasti samoupravni sporazum o združevanju TO v DO LIP Bled, sam. sporazum o združevanju dela delavcev v TOZD ter pravilnika o delovnih razmerjih in pravilnika o razporejanju čistega dohodka in delitvi sredstev za osebne dohodke. Predvidevamo, da bodo spremembe oz. dopolnitve navedenih aktov sprejete na referendumu, ki je predviden za mesec marec.

Pomembna novost, ki jo bo treba vnesti v samoupravne splošne akte, je pravica do razporeditve tistih delavcev, pri katerih je nastopila spremenjena delovna zmožnost, pa nimajo statusa delovnih invalidov ter tistih delavcev, pri katerih obstaja nevarnost, da postanejo invalidi.

O spremenjeni delovni zmožnosti delavca brez statusa delovnega invalida pa je mogoče govoriti le, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

a) pri delavcu so nastopile trajne spremembe v njegovem zdravstvenem stanju, ki jih ni mogoče odpraviti z nadaljnjim zdravljenjem in medicinsko rehabilitacijo

b) delavec ni več zmožen opravljati del oz. nalog, h katerim je razporejen

c) delavec lahko s polnim delovnim časom in normalnim delovnim učinkom brez prekvalifikacije oz. dokvalifikacije opravlja druga dela oz. naloge v TO, ki ustrezajo njegovi strokovni izobrazbi

č) TO ima možnost razporediti delavce s spremenjeno delovno zmožnostjo na taka ustrezna dela oz. naloge.

Iz navedenega jasno izhaja, da trajne spremembe v zdravstvenem stanju nimajo nujno za posledico invalidnost in da se ob tem upoštevata dva faktorja: delavčeva profesionalna usposobljenost in možnost TO oz. DO, da delavca razporedi na ustrezna dela oz. naloge.

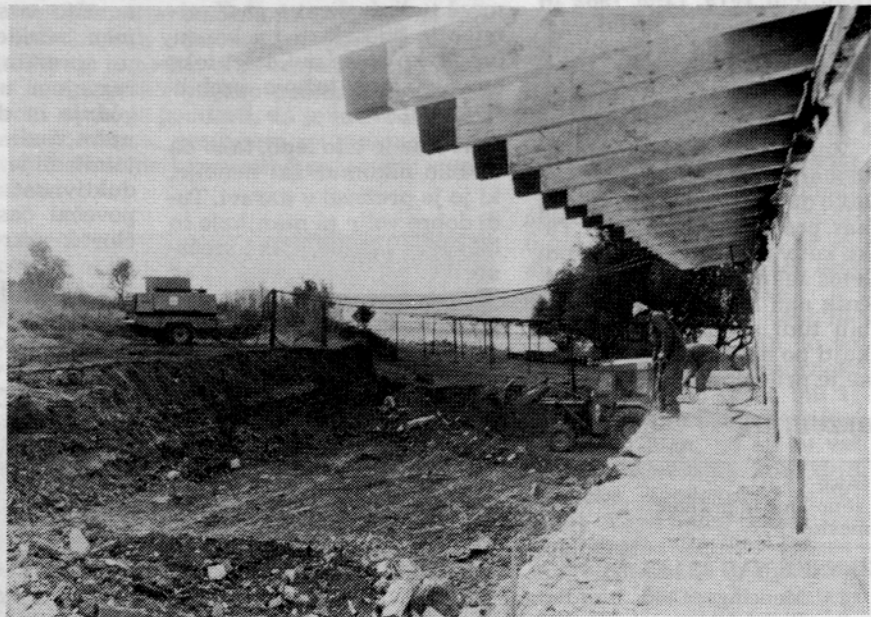
To je ena najpomembnejših novosti novega sistema, ki jo bo skupaj z drugimi treba vnesti v naše interne akte. Z ostalimi novostmi pa se bomo seznanili v kratkem, ko bomo spremembe oz. dopolnitve navedenih aktov posredovali v javno obravnavo.

Jelka

Počitniški dom v Seči dobiva novo podobo

Delavski svet delovne organizacije LIP je na svojem zasedanju, 27. 10. 1983 sprejel sklep o adaptaciji počitniškega doma v Seči.

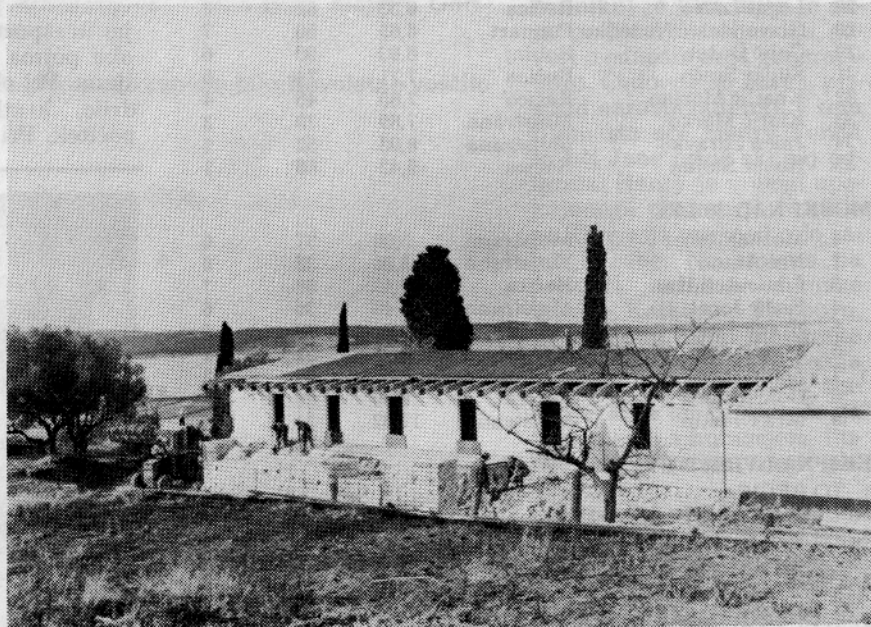
Pridobili smo vse potrebne listine, odstranili iz sob vso opremo, gradbena organizacija Gradis pa se je z vso vnemo lotila dela, da bi bila adaptacija opravljena še do poletne sezone.

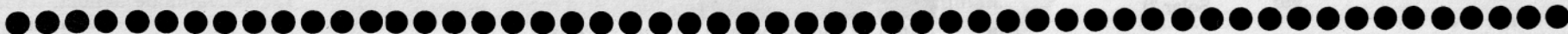
Plan popravila je narekoval odkop terena za spalnim traktom zaradi izsušitve spodnjih sob

Odstranjeni material so prepeljali na prostor pred dom, tja do spodnje ceste; s tem smo pridobili veliko ravne površine

Spodnje sobe so bile vseskozi vlažne, ker zadnja stena ni bila izolirana. Z odkopom terena in novo pozidavo pa bo ta problem rešen.

Sindikavno prvenstvo LIP v sankanju

V nedeljo, 29. januarja 1984 je bilo v Mojstrani tekmovalje v sankanju. To tekmovalje je bilo že četrto po vrsti. Prvič je bilo organizirano leta 1979. Leta 1982 in 1983 tekmovalja ni bilo zaradi neugodnih vremenskih razmer, letos pa smo se zopet odločili, da nadaljujemo s tem množičnim športom.

Zanimanje za letošnje tekmovalje je bilo precejšnje, tako da se je na štartu zbralo kar precej tekmovalcev. Tako kot vsako leto, so bile tudi letos tekme s kmetije Sedučnik nad Dovjami. Tam smo bili tudi solidno postreženi, kajti po dolgi in naporni poti se je privileglo vsakemu nekaj

za pod zob. Cilj pa je bil na Dovjem pred gostilno Potočnik.

Proga je bila dobra in raznolika, vmes je bilo treba narmreč tudi dvakrat teči. Zanimivo je bilo zlasti na koncu proge, ko so se nekateri tekmovalci le s težavo prebili skozi cilj.

Vreme je bilo lepo, tako da ni bilo nikomur žal nedelje, ki jo je preživel v naravi. Tudi dobre volje ni manjkalo in bilo je res prijateljsko srečanje.

Razglasitev rezultatov je bila v hotelu Triglav v Mojstrani, kjer so najboljši prejeli medalje in diplome.

REZULTATI

Doseženo mesto	Ime in priimek	TO	Doseženi čas	Startna številka	Dosežene točke
----------------	----------------	----	--------------	------------------	----------------

ŽENSKES NAD 35 LET

1.	Mencinger Cilka	Bohinj	5,57	1	5
2.	Ristič Albina	Bohinj	5,78	5	4
3.	Rekar Ivanka	Mojstrana	6,65	6	3
4.	Jeglič Silva	DSSS	7,02	2	2
5.	Urbanc Pavla	Podnart	8,52	3	1

ŽENSKES DO 35 LET

1.	Jan Urška	Rečica	5,69	22	13
2.	Debevec Adrijana	Mojstrana	5,75	12	12
2.	Orejaš Mojca	Mojstrana	5,75	19	12
4.	Potočnik Poldka	Rečica	5,89	24	10
5.	Sinkovič Janja	Rečica	6,12	25	9
6.	Veber Darinka	Mojstrana	6,20	10	8
7.	Ristič Jelka	Bohinj	6,22	18	7
8.	Muri Brigita	DSSS	6,33	23	6
9.	Cvetek Marjana	DSSS	6,45	26	5
10.	Frelj Nada	DSSS	6,47	21	4
11.	Cundrič Marija	Rečica	6,80	16	3
12.	Rajber Marija	Rečica	6,84	11	2
13.	Černe Milena	Mojstrana	9,46	17	1

MOŠKI DO 40 LET

1.	Šimnic Franc	Rečica	4,24	61	35
2.	Žvan Jure	Rečica	4,59	70	34
3.	Trpinc Bojan	Trgovina	4,59	43	34
4.	Gaberšček Marjan	Rečica	5,09	40	32
5.	Kordež Matevž	Podnart	5,10	73	31
6.	Žmitek Viktor	Bohinj	5,11	68	30
7.	Troha Janez	Mojstrana	5,23	41	29
8.	Luskovec Alojz	Podnart	5,30	76	28
9.	Jensterle Franc	Bohinj	5,33	89	27
10.	Klinar Jože	Mojstrana	5,40	46	26
11.	Olip Boris	Mojstrana	5,42	67	25
12.	Mrak Jaka	Rečica	5,44	77	24
13.	Smukavec Matej	Bohinj	5,46	66	23
14.	Nagode Stane	Rečica	5,47	56	22
15.	Medja Brane	Rečica	5,50	83	21
16.	Kunčič Tomaž	Podnart	5,54	85	20
17.	Šmid Stane	Mojstrana	5,59	62	19
18.	Troha Ante	Mojstrana	5,67	60	18
19.	Matjaž Jože	Mojstrana	5,71	53	17
20.	Branc Franci	Mojstrana	5,72	51	16
21.	Goričan Tone	Podnart	5,74	54	15
22.	Kreigher Ciril	DSSS	5,82	48	14
23.	Soklič Marko	Bohinj	5,84	81	13
24.	Ulčar Stojan	Rečica	6,05	87	12
25.	Ravnik Jure	Podnart	6,17	63	11
26.	Mozetič Miran	DSSS	6,25	80	10
27.	Robič Borut	Mojstrana	6,49	72	9
28.	Legat Lovro	Rečica	6,53	82	8
29.	Glavendekič Nedeljko	Podnart	6,65	59	7
30.	Čajič Dušan	Bohinj	6,93	90	6
31.	Šlibar Srečo	Rečica	7,71	74	5
32.	Knaflič Marjan	Rečica	7,85	45	4
33.	Klarič Marko	Mojstrana	7,89	79	3
34.	Jalen Zdravko	Mojstrana	8,93	52	2
35.	Kušar Štefan	Rečica	9,42	86	1

MOŠKI NAD 40 LET

1.	Mežnar Janez	Mojstrana	5,08	37	9
2.	Noč Anton	Mojstrana	5,96	33	8
3.	Lomovšek Ivan	Rečica	6,43	88	7
4.	Košir Jože	Mojstrana	6,46	36	6
5.	Branc Janez	Mojstrana	6,60	32	5
6.	Marolt Jože	DSSS	6,70	31	4
7.	Šolar Stane	Podnart	7,85	29	3
8.	Golc Anton	Rečica	8,80	28	2
9.	Mrak Justin	Mojstrana	17,52	34	1

EKIPNA UVRSTITEV:

1. TO REČICA	55 točk	(Jan 13, Šimnic 35, Lomovšek 7)
2. TO MOJSTRANA	53 točk	(Rekar 3, Debevec 12, Troha 29, Mežnar 9)
3. DSSS	46 točk	(Jeglič 2, Muri 6, Trpinc 34, Marolt 4)
4. TO T. GODEC Boh. Bistr.	42 točk	(Mencinger 5, Ristič 7, Žmitek 30)
5. TO PODNART	35 točk	(Urbanc 1, Kordež 31, Šolar 3)

Noč

Pomen športne rekreacije

Beseda »rekreacija« je latinskega izvora in pomeni aktivni počitek, s katerim si človek obnavlja pri delu uporabljen psihofizično energijo ter sprosti porušeno ravnotežje v svoji naravi. Pomen besede »rekreacija« se je spreminjal vzporedno z razvojem materialne proizvodnje in družbenim življenjem ljudi. Razvoj proizvodnih sil je sprožil večjo produktivnost in s tem znatno povečal čas, v katerem se človek rekreira. V preteklosti je bil prosti čas in rekreacija privilegij vladajočih družbenih razredov, danes pa postajajo tega bolj in bolj deležni vsi člani sodobno industrijskega razvitih družb.

Različni znanstveni pristopi so izoblikovali različne definicije o pojmu rekreacije: tako npr. znanstvenik s področja ergonomije pravi, da je rekreacija aktivni počitek, sprostitev od naporov pri delu; psiholog definira to kot igro v obliki športa in pomeni v sedanji stopnji civilizacije vmesno postajo med delom in počitkom (spanjem). Sociolog prostega časa meni, da je rekreacija svobodna in neplačana aktivnost, ki neposredno prinaša človeku zadovoljstvo; za gerontologa je rekreacija naravno zdravilo proti staranju, za pomlajevalne, za podaljšanje življenjske dobe. Kineziolog pa meni, da je športna rekreacija korektor funkcionalne sposobnosti človeškega organizma. V glavnem pa bi lahko vse te definicije združili v izrazu, da je rekreacija tista svobodna in organizirana aktivnost, ki fizično, psihološko in socialno bogati, sprošča in obnavlja človeka ter ga pomaga oblikovati v vsestransko razvito osebnost.

Človek lahko s najrazličnejšimi aktivnostmi sprošča prenapete mišice ali preraždražene živce, oblikuje čutne sposobnosti, bogati socialne, moralne, intelektualne, estetske vrednote, obnavlja izgubljeno telesno in duševno energijo, kar kaže, da so sprostitev, obnova in oblikovanje elementi, ki rekreaciji določajo vsebino, aktivnosti pa sredstva, s katerimi dosegamo vrednote zelene vsebine.

Z delitvijo rekreacije po vrsti aktivnosti je nastalo vprašanje pojma »rekreacija« in »šport«. Etimološko sta oba pojma podobno opredeljena. Pri obeh gre za razvedrilo, kratkočasje, aktivni počitek. Pri športu je dodan

še njegov bistveni del »tekmovalje«, »športni rezultat«, pri rekreaciji pa »igra v obliki športa«, »ekspresivnost«. Šport je torej bolj usmerjen v zadovoljevanje motivov borbe, dominacije in afirmacije, rekreacija pa v zadovoljevanje potreb po gibanju, igri, identifikaciji in humanizaciji osebnosti.

Športna rekreacija postaja vse bolj pomemben regulator med pridobljeno in oddano energijo, ker usposablja človekov organizem za ekonomičnejše delovanje organskih funkcij, s čemer ohranja oziroma pridobiva energijo, ali pa porabi tisti del energije, ki pri delu in drugih aktivnostih ni bila izrabljena. Dnevno razmerje med pridobljeno in oddano energijo je za normalno in uspešno življenje človeka izrednega pomena. Človek, ki porabi več energije kot jo je s hrano použil, slabi in obnemore; če pa je je porabil manj, se redi in izpostavlja nevarnosti, da zbolí ali zaradi srčnega infarkta prezgodaj umre.

Urejanje razmerja med pridobljeno in oddano energijo je le ena od osnovnih funkcij rekreacije. Druga osnovna funkcija rekreacije je zadovoljevanje osebnih interesov. Rekreacija pri tem ustvarja ravnotežje med dnevno monotonijo, ki nastaja zaradi ponavljanja vedno enakih dejanj, enakih misli, reakcij in pravo svobodo, to je svobodo gibanja, misli in reakcij. Razen tega pri sodobni proizvodnji človek ne more uporabljati svoje spretnosti in znanja v celoti, čeprav prinaša na delo svojo celotno osebnost. Zato si želi to spretnost in znanje pokazati izven dela na kulturnem, političnem, športnem ali drugem področju.

Športna rekreacija kot umetna igra odraslih ima značaj prvobitnega udejstvovanja v službi življenja, čeprav nima praktičnega po-

mena v smislu gospodarskega pridobivanja v najbolj vulgarnem smislu, ker se pri tej dejavnosti predvsem trošijo z delom pridobljena posebna sredstva. Troši se obleka, obutev, energija, objekti, naprave, rekviziti itd. Marsikaj se pri tem uniči, poškoduje, torej sama gospodarska škoda. V čem naj bo torej športna rekreacija funkcija življenja? Športna rekreacija je v službi življenja predvsem zaradi svojega funkcionalnega značaja. Z njo si človek vadi funkcionalno stran svojih predvsem telesnih, pa tudi duševnih zmognosti. Človek ne more uspešno delati, če nima brezhibnih in uglajenih funkcij telesa in duha. V fiziološkem smislu se športna rekreacija skoraj ne razlikuje od dela, ker prav tako kot pri delu troši energijo, koristi napor mišic, živcev, intelektualno silo in drugo, razlikuje se le v tem, da se pri modernem delu funkcionalna stran krni in pri nekaterih poklicih celo izključuje, medtem ko se pri športni rekreaciji prav to kaže kot naravna institucija za funkcionalno izurjene spretnosti in iznajdljivosti. Pri športni rekreaciji se človek giblje spontano, misli s svojo glavo in čuti s svojim srcem. Pri delu ali vsaj pri moderni proizvodnji teh zmognosti ni ali pa so zelo omejene. Pri delu delavca nadzoruje predstojnik, ritem gibanja diktira stroj, predmet duševne (intelektualne) zaposlitve diktira delovni problem itd.

Nadaljnja funkcija rekreacije je zadovoljevanje družbenih interesov. Pri tem gre za kulturne vrednote, za fizično sposobnost, za ustvarjalno delo, produktivnost, zdravje in obrambno sposobnost.

Interes za rekreacijo torej ni le domena posameznika, marveč interes vseh osnovnih družbenih institucij (družine, šole, delovne organizacije, krajevnih, občinskih in drugih skupnosti).

Rekreacija je v veliki meri odvisna od socialnega okolja. Kdaj, kje, kolikokrat, v kakšni obliki, s katero aktivnostjo se bo posameznik ukvarjal v prostem času, je največkrat odvisno od okolja, v katerem delavec živi in dela.

Rekreacija ima funkcijo druženja ljudi in skupin v prostem času za namenom, da realizira cilje in namere tako posameznika kot družbe.

Teorija rekreacije vsebuje še mnogo nerešenih vprašanj, zato dotedaj formulirane definicije in klasifikacije predmeta omogočajo le najširše zaključke, iz katerih se lahko razvija znanstveno raziskovalna dejavnost.

Rakuš

Samo še zadnji ovinek pa smo na cilju

Ne samo delo, tudi zabava krepi človeka

December je bil za TO Podnart po proizvodnji uspešen mesec, tako da je bil zadnji delovni dan ravno »pravšnji« za praznovanje zaključka meseca, predvsem pa leta. Seveda smo še vseeno nekaj naredili, temeljito očistili stroje, proizvodne prostore in okolico.

Kar z nekakšnim občutkom strahu smo se po končanem delu posedli za skupno mizo polno »hotelirsko« servirane in odlično pripravljene silvestrske malice ter raznovrstne pijače, saj delavci take pozornosti do sedaj nismo bili vajeni. Po kratkem nagovoru in spodbudnih besedah direktorja TO smo s kozarčkom dobre kapljice v roki, zaželeli v letu 1984 dobrih odnosov, zdravja in uspešnega dela.

Hoteli smo se že posloviti, pa nas je presenetil naš voznik viličarja Lojze, ko je iz kovčka na svetlo privlekel »frejtonarico«. Prav svojevrsten je bil prizor in zvok harmonike ob

tako obdarovani novoletni jelki. Tako kot »muzikontar« se tudi plesni parčki nikakor niso hoteli oddaljiti od jelke. Novoletna jelka je bila na splošno neka posebnost, saj je imela točno 78 vejic — kolikor je zaposlenih v TO, samo deblo z vrhom pa je predstavljalo moč predsednikov samoupravnih organov, poslovnega organa, sekretarja ZK in OOZS.

Harmonika je namučila plesalce, zato smo si zaželeli malo odmora. Pogledali smo malo okrog sebe ter po oblekah ugotovili, da smo sicer praznično razpoloženi, vendar še vedno delovno oblečeni. Še najbolj v delovnem izgledu je bil naš zvesti tovariš Joža. Stava je padla, dogovorjen je bil čas izvedbe in Joško se je z vojaško naglico prikazal praznično oblečen. S kozarčkom v roki je poudaril, da je kravata še danes simbol elegancije oblačenja, predvsem pa poudarja moškost. Ob spremljavi diatonične harmonike smo na ta račun zapeli nekaj narodnih.

**Filmska
scena
— zima
83/84**

V lanskem letu sta OK ZSMS Radovljica in Kino Radovljica organizirala zimsko filmsko sceno za delovne organizacije po vsej radovljiški občini. Brezplačen ogled filmskih predstav v obliki abonmaja so nam tako nudili že drugič. Pokazalo se je, da ljudje še vedno radi obiskujejo kino-predstave.

Program je zajel šest filmov, svetovno znanih, ki so zbudili vsesplošno pozornost po vsem svetu. To so bili 1) slovenski film Dih, ameriška komedija Dan, ko so se vsi smejali; ameriška komedija Ninočka, zgodovinski spektakel V vrtincu, ameriška ljub. drama Ženska francoskega poročnika in ameriška sodobna drama Na zlatem jezeru.

Slovenski film DIH režiserja Šprajca je film s sodobno tematiko, zgodba o nemoralnih odnosih v družbi. Govori o zdravnici, ki se nemočna bori za odpravljanje bolezni, a pri svojih prizadevanjih naleti na gluha ušesa. DAN, KO SO SE VSI SMEJALI je ameriška komedija, katero je režiral Amerikanec našega rodu — Peter Bogdanovich. Film se odlikuje po pristnem humorju, komičnim situacijam vsakdanjih ljudi se od srca nasmejemo.

NINOČKA je posnel Ernst Lubitsch v letu 1939, v glavni vlogi pa nastopa danes že 78-letna Greta Garbo. Film sodi v vrst satire in je nekakšna parodija na predvojni čas. Ne manjka humorja in zanimivih zapletov.

V VRTINCU je vsekakor eden največjih in najbolj gledanih filmov vseh časov, saj je prejel 10 oskarjev, Clark Gable in Vivien Leigh sta v njem odigrala življenjski vlogi. Nekateri pravijo, da je celo najboljši film v svetovni zgodovini.

ŽENSKA FRANCOŠKEGA POROČNIKA je ameriška ljubezenska drama. Scenarist je eden najboljših: Harold Pinter. Zgodba je iz predviktorijanskega časa, v perspektivi 20. stoletja je na visokem umetniškem nivoju.

NA ZLATEM JEZERU (ribniku) je film, kjer je zajet problem osamljenosti, govori o odnosih med generacijami. Čudovite so barve, prisotni naravni odtenki. V tem filmu sta oče Henry Fonda in hči Jane prvič skupaj odigrala. Henry je v vlogi upokojenega profesorja Normana Thayerja prekosil celo samega sebe. Ne smemo pa prezreti odlične filmske igralka Katherine Hepburn, ki je v tem filmu mojstrsko odigrala ženo. Največja vrednota pa je problem staranja, ki je lahko lepo, če ga sprejmemo s humorjem, ljubeče in s polno mero potrpljenja.

Filmi, ki smo si jih lahko ogledali na Bledu ali v Radovljici, so vrhunske kvalitete. Želimo si, da bi bilo v prihodnosti takšnih scen čim več, da bi našli gledalci v filmu radost, razvedrilo in sprostitvev.

A. L.

Vesna

Voznik viličarja Lojze je ob bogato okrašeni »picknic« novoletni jelki na vsestransko zadovoljstvo zaposlenih pošteno raztegnil svoj meh

Čeprav jedilnica v TO Podnart ni akustično grajena, je vseeno slovenska narodna pesem lepo zadonela

Vprašali smo tov. Pretnarja zakaj postaja tako živčen. Že nekaj minut se preseda po stolu in menca z nogami. »Rad bi vsakemu posebej segel v roke, svetoval in poudaril njegovo pripadnost delu«, počasi odgovori. »Veste, jaz sem bil mornar, oblezel sem svet, se marsikaj naučil in pametnega videl. V svojih najboljših letih sem bil tako lep, da sem vedno ob prihodu v mesto — pristanišče jedel česen, da me ženske niso marale, veste!«

Pa res, prepustili smo mu besedo in šaljivec Janez Pretnar-Česen stopi na sceno kot pravi klovn. Vsakemu posebej seže v roke ter po »štotersko« navdihuje sodelavce za delo v letu 1984. Prav posebno voščilnico pa je imel za mojstre. Naj-

Tozdovski šaljivec Janez Pretnar-Česen vošči mojstru Goričanu vse lepo v novem letu

bolj posrečeno in šaljivo pa je vseeno bilo Novoletno voščilo mojstru Tonetu.

Goričan dragi!

Tone, na srce ti polagam to voščilo, pa naj izzveni kot darilo.

Poguma dosti zberi in brado redko peri, delavcev ne zafrkavaj, rajši le nam kaj pomagaj!

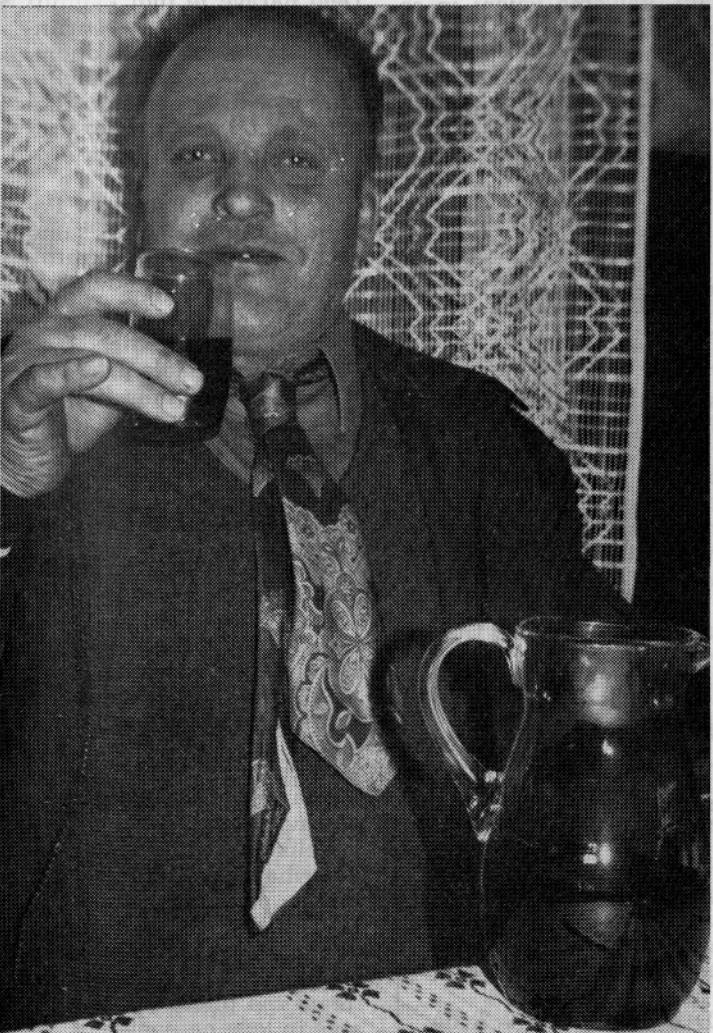
Če pa mi boš za pihat dal, že pred Novim 85 boš zbrcal.

Plavih dni ne odobravaj, zato se le v bran postavljalj, žaganje za šnops prodajaj in za prvomajski piknik ga prišparaj.

Ko pa leto 4 in 5 si roke bosta podajala, delavci želimo si, da b' v naših ustih kruh in odojek pokramljala.

Janez Pretnar-Česen

V takem vzdušju smo si ponovno resneje zaželeli sreče v letu 1984 in se po kapljicah razšli. Nekateri smo šli domov, drugi pa nadaljevali še po gostilnah.

Zvestemu in pridnemu sodelavcu Jožu smo ob njegovem prigarjanem litrčku zaželeli obilo uspehov in čimprejšnjo ohcet

Iz dela alpinističnega odseka Gorje

Alpinistični odsek, ki deluje v okviru planinskega društva Gorje je v nedeljo, 29. 1. organiziral predavanje z barvnimi diapozitivi »PERU—BOLIVIJA 83«. V lanski sestavi radovljiske odprave v te kraje sta bila tudi dva člana AO iz Gorij, načelnik odseka Franci Ferjan in Miha Žumer. S poti v te daljne kraje sta prinesla veliko zanimivih barvnih diapozitivov, ki sta jih s spremno besedo predstavila gorjanski občinstvu.

Vsako leto alpinisti organizirajo tudi alpinistični tečaj za mlade alpiniste — začetnike. Letos se je pričel 25. januarja v prostorih doma TVD Gorje. Vsa ta predavanja so spremljana z barvnimi diapozitivi o plezalnih turah in navezah iz naših vršacev in tudi iz tujih gorstev. Vsakokrat pa po teoretičnem delu opravijo tudi praktični prikaz v naravi.

Ambrožič

Uspešno vključevanje mladih

V letu 1983 je po podatkih Telesnokulturne skupnosti Radovljica redno vadilo v plavalnih tečajih 432 otrok, kar je več kot prejšnja leta. Kljub slabim snežnim razmeram v lanski zimi se je aktivno usposabljal v smučarskih tečajih 754 otrok. Za športno značko je v letu 1983 tekmovalo kar 2700 učencev osnovnih šol iz cele občine. Telesnokulturna skupnost

pa je razen tega lani skupaj s športnimi društvi in TVD Partizan organizirala občinska prvenstva v desetih športnih panogah, skupaj s komisijo za šport in rekreacijo pri občinskem svetu ZSS Radovljica pa tudi športne sindikalne igre v devetih panogah. Udeležilo se jih je 2672 članov sindikatov, od teh 637 žensk.

Nekateri vozijo kolesa tudi pozimi

Dovolj je, da ima udeležene v prometu kolo, pa se spremeni v kolesarja in se brez kakršnihkoli preizkusov znanja vozi v prometu. Vendar pa mora tudi kolesar poznati skoraj vsa prometna pravila, prometne znake, talne obeležbe in znake, ki jih dajejo pooblaščen osebe — miličniki, poleg tega pa mora znati voziti kolo, da se bo varno vozil v prometu.

Kolesarju je namenjeno še manj posebnih površin, kolesarskih stez, kot pešcem pločnikov, zato mora voziti po cesti, kar pa je lahko že samo po sebi nevarno.

Kjer so kolesarske steze, morajo voziti kolesarji po njih, sicer pa ob skrajnem desnem robu ceste. Za varnost kolesarja je sila pomembno upoštevanje vseh cestno prometnih pravil in pravil vožnje, posebno nakazovanje smeri, opazovanje prometa pred in za seboj in vožnja v določeni smeri za posamezne ukrepe, s tem je mišljen pravilen položaj v križišču. Kolesar se mora zavedati, da je med najmanj zaščiteni in najpogostejšimi udeleženci v prometu, kar pomeni, da se lahko zaplete v nezgodo, v kateri bo posledice nosil predvsem sam.

Samo kolo mora biti pravilno opremljeno, pomeni, da mora imeti dve zavori (za vsako kolo po eno), zvonec, luč za osvetljevanje ceste, rdeč odsevník in rdečo luč na zadnjem delu kolesa, rumene odsevníke v pedalih, priporočamo pa tudi bočne odsevníke med naperami kolesa in bočni distančni loparček na zadnjem delu kolesa, ki bosta kolesarja v vseh vremenskih pogojih napravila bolj vidnega.

Kolo je namenjeno predvsem vožnji v toplejših mesecih. Glede na znano omejitev porabe goriva in visoko ceno se nekateri odločajo za kolesarjenje tudi v zimskih mesecih. Pogoj za vožnjo v tem času so težki tudi za druga vozila ne le za kolesarje, poleg tega pa so kolesarji pozimi še bolj ogroženi. Slabše so vidni zaradi slabih vremenskih pogojev ali celo nevidni zaradi lastne malomarnosti, ker koles niso dovolj opremlili, poleg tega pa vozniki marsikdaj ne predvidevajo, da bi se kolesarji v slabem ali mrzlem vremenu sploh vozili po cesti.

Kolesarjem naj veljajo naslednja navodila:

- vozite se le s popolnoma brezhibnim in opremljenim kolesom,
- dodatno opremito kolo s svetlobno odsevnimi elementi, predvsem bočnimi odsevniki in distančnim loparčkom,
- na kolesu uporabljajte oblačila svetlih, živih barv,
- ne prevažajte na kolesu predmetov, ki vam onemogočajo varno vožnjo ali vam zmanjšujejo ravnotežje,
- vselej upoštevajte vsa cestno prometna pravila in predpise,
- pravočasno nakažite smer zavijanja in zavijajte le, ko ste prepričani, da je voznik za vami opazil vašo namero,
- pri vožnji po kolesarski stezi bodite posebno pozorni na pešce, ki lahko zaidejo na kolesarsko stezo zlasti na postajališčih javnega mestnega prometa.

Ob megli, dežju ali sneženju oz. zasneženih četudi spluženih cestah pustite kolo raje doma.

Starši spravite kolesa svojih otrok do pomladi. Varnejši bodo peš kot na kolesu. Preden se bodo spomladi začeli voziti z njimi pa naj se v šoli udeležijo akcije »Z varnim kolesom v promet«.

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu SR Slovenije

Mali kotiček

Odhod v šolo

Zjutraj zaslišim, me ura budi,
še malo zadremljem, že mama hiti:
»Hitro mi vstani, ti grdi lenuh,
tu imaš denar, prinesi mi kruh!«

Iz postelje skočim, po obleko hitim,
brž jo oblečem in že po poti drvim.
Obenem premislim, če nalogo imam,
očeta podpisat pa res še ne znam.

Med potjo pa mislim, da v redu bo šlo,
učila sem se, najbolje je to;
ker šola danes gotovo ni špas,
težka je res, posebno za nas.

Darja Zorč, 6. c
Osnovna šola dr. Janez Mencinger
Boh. Bistrica

Sneg

Sneg pada iz oblakov,
pada na vse hiše in na tla,
ko pa sneg več ne pada,
otroci delamo sneženega moža.

Damjana Hodnik, 5. a
Osnovna šola dr. Janez Mencinger
Boh. Bistrica

Fotografija — ogledalo sveta

Od 15. 1. do 23. 1. letos smo si v avli upravne zgradbe LIP Bled na Bledu lahko ogledali razstavo barvnih fotografij zakoncev Fink Adija in Justa. Adi je član fotokluba »Andrej Prešeren« z Jesenic, Just pa fotokluba iz Radovljice.

Razstava je bila prvi samostojni prikaz njunega fotografskega ustvarjanja, zasnovana retrospektivno. Zakonca Fink se s fotografijo ukvarjata že veliko let. Lahko rečemo, da sta na tem področju odlična, sodelujeta na jugoslovanskih in tujih razstavah. Za fotografsko ustvarjanje sta prejela že več kot 60 nagrad. Foto-kino zveza Jugoslavije jima je podelila naziv »fotoamater I. razreda«.

Na Bledu sta se v januarju predstavila s 84 barvnimi fotografijami, katere so nastale predvsem na njunih potovanjih po različnih deželah

sveta, od Mehike do najbolj oddaljenih krajev daljnega vzhoda. Fotografije nosijo v sebi zelo pestre barvne učinke, primerne eksotičnim krajem, njihovim ljudem in navadam. Preko njih nam predstavlja folklorne značilnosti posameznih tujih dežel. Portreti so živ prikaz ljudi, ki v barvah popolnoma živijo. Med fotografijami so tudi iz našega domačega okolja motivi, ki so značilni po umirjenosti in seveda so vsebinsko in barvno drugačni.

Fotografije so v velikosti 24 x 19 cm, drugačnega formata, kot smo vajeni in se lepo vklapljajo v avlo DSSS LIP.

Razstava zakoncev Fink kaže vrhunsko mojstrstvo v fotografiranju in želimo si, da se s takšno vrsto umetnosti še kdaj srečamo.

Vesna

Letošnji Prešernovi nagrajenci Gorenjske

Na osrednji gorenjski proslavi Prešernovega dne in kulturnega praznika, ki je bila letos zaupana Kulturni skupnosti Škofja Loka in izvedena na škofjeloškem gradu so podelili letošnje Prešernove nagrade Gorenjske.

Na predlog Kulturne skupnosti Radovljica je prejela to visoko priznanje za izjemne umetniške dosežke na področju vokalne glasbene

ustvarjalnosti operna pevka Zlata Ognjanovič-Gašperšič, doma iz Kroke. Njene samospeve in druge glasbene točke smo imeli priložnost večkrat slišati in umetniško doživljati tudi na številnih proslavah v radovljiski občini.

Razen nje sta letošnja Prešernovo nagrado Gorenjske prejela še akademska slikarja Henrik Marchel iz Kranja in Franc Berko iz Škofje Loke.

Vredno si je ogledati

Svet za kulturo DO LIP Bled je organiziral v TOZD Rečica v počastitev slovenskega kulturnega praznika — 8. februarja 30-samostojno in 3. razstavo likovnih del Rudolfa Arha. Slikar je član jeseniškega DOLIK-a in tokrat razstavlja dela na temo Planšarski stani in staje.

Razstava je odprta v TOZD na Rečici od 7. 2. do 3. 3. 1984.

C. K.

Naš kraj, njegove lepote, zanimivosti in posebnosti

Gorje so lepa vas blizu Bleda. Sestavljene so iz več zaselkov. V vasi sami ni dosti posebnosti, razen zvončarstva. Gorje pa so znane tudi po dobrih smučarjih tekačih. V bližini kraja sta kar dve naravni znamenitosti, Poključka luknja in soteska Vintgar. Slednja že več desetletij privablja in navdušuje obiskovalce z različnih koncev sveta.

Soteska Vintgar je ena najlepših v Jugoslaviji. Tam si je reka Radovna izdolbla strugo globoko med Borštom in Homom. Kristalno čista Radovna teče skozi sotesko v belo penečih se slapovih, zeleno modrih tolmunih in živahnih brzicah. Ponekod se voda razpeni in zgleda kot sveže pomolženo mleko. Tam, kjer se voda umiri, plavajo postrvi.

Skozi sotesko so drzno speljani mostički, nad katerimi se dvigujejo prepadne stene. Konec soteske krasi mogočen slap Šum.

Manj znana obiskovalcem je Poključka luknja. Šele pred kratkim so jo odprli za obiskovalce. Nudi zanimiv sprehod po dnu veličastne tesni. Tvorijo jo prepadne stene, ki jih je izklesala voda s poključkih ledenikov. Po deževnih dneh vidiš slap, ki pada dvaindvajset metrov v globino. Tesen se razširja in zožuje. Zelo zanimivo je voda izlizala prepadne stene. Delo narave je tudi kamniti most, ki se spenja štiriindvajset metrov nad dnom. Na koncu tesni so postavljene mostički, ki nas skozi komaj prehodno skalnato špranjo pripeljejo iz Poključke luknje.

V soteski Vintgar in v Poključki luknji lahko samo občudujemo, kako enkratno in čudovito je lahko delo narave.

Klemen Kobilica, 7. a
Osnovna šola prof. dr. Josipa Plemlja Bled

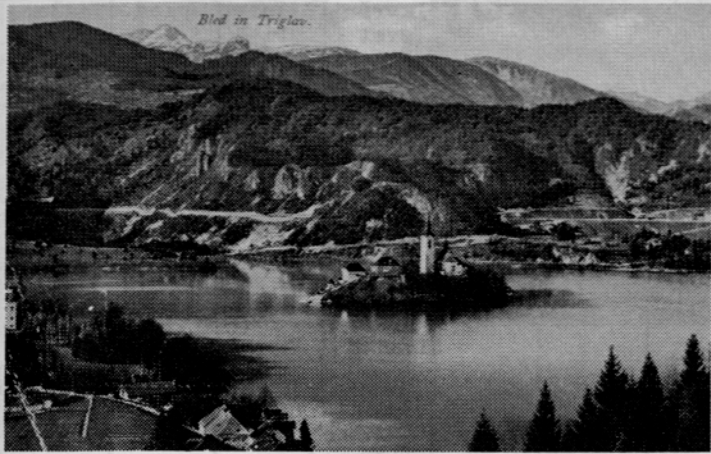
Skrb za živali pozimi

Sedaj je zima in je zapadlo veliko snega. Gozdne živali si sedaj težko iščejo hrano. Za vse te živali pa skrbijo lovci. Za srne, jelene in srnjake so postavili krmilnice, v katere dajo seno. Jaz pa doma skrbim za ptice. V ptičjo krmilnico sem natresel bučna in sončna semena in postavil pičo.

Velikokrat jih opazujem, ko prihajajo v krmilnico. Prihajajo pa sinice, vrabci in kosi. Vse ptice so koristne, ker se prehranjujejo z vsemi škodljivci in žuželkami. Jaz imam rad ptice, ker so koristne in lepe na pogled.

Simon BERAVS,
3. razred OŠ Ribno

Bled — včeraj in danes

Bled je sestavljalo pet vasi: Grad, Zagorice, Želeče, Mlino in Rečica. To so bile predvsem kmečke hiše, v prvih začetkih turizma pa so se že pojavljala gostišča. S prihodom železnice pa so gradili tudi hotele ter počitniške vile.

Bled se ni razvijal po urbanističnih skicah ali načrtih. Pred prvo svetovno vojno so že začeli omenjati potrebo po urejeni gradnji. Po velikem požaru v Gradu leta 1908 so za to območje izdelali urbanistične skice. V obdobju med obema vojnama se je s predlogi za urbanistične načrte ukvarjal ing. Črnivec. Vendar so vso novo gradnjo le prilagajali obstoječemu stanju in okolju. Prvi urbanistični načrt so na Bledu dobili šele leta 1971. Kot povsod po našem podeželju so postavljali kmetje in delavci svoje domove na obronkih gradu in »Bledca« pa na hribu Gradu, pod Stražo v Želečah, ob vaski poti v Zagoricah in cesti, ki pelje iz Lesc proti Bohinjju, na ozkem prostoru ob Jezernici na Mlinem, ob deželni cesti na Rečici. Tako so pozidali čim manj obdelovalne zemlje. Polja so blejski kmetje imeli proti Ribnem in Selu, Koritnem in Zasipu.

Na Rečici in Zagoricah so imeli svoja polja kar ob svojih posestvih, v manjši meri pa tudi v Želečah.

Značilno za tisti čas je, da niso pozidali več jezerske obale. Verjetno je bilo to zemljišče predrago, napredaj pa tudi ni bilo, saj je bilo v lasti grajske gospode. Že pred prvo vojno lahko čitamo v starih občinskih zapisih, da so obstajali pomisleki glede gradnje ob jezeru.

Vprašamo se: v katerem obdobju so gradili največ? Zgodovinar Franc Gornik nam pove, da so bile hiše na Bledu kmečke, lesene, našteje jih v letu 1780 okoli 200. V Gradu: 69, Zagoricah: 36, Želečah: 15, na Mlinem: 53 in na Rečici 40. Te številke nam povedo, kako velike so bile takrat vasi. Kasnejši podatki kažejo, da so se pojavile pomembne socialne spremembe. Tudi način življenja se je spremenil.

Prva gradbena ihata je Bled zajela v letih 1831 do 1901 in od tega obdobja do leta 1921 so zgradili 323 stanovanjskih hiš in precej počitniških vil. S pridobitvijo železnice na Bledu so dragocena zemljišča pozidali z lepimi vilami in lepo urejenimi vrtovi. Domačini so zelo radi prodajali zemljišča, da so

lahko obnavljali domove. Stare fotografije Bleda nam kažejo, da so si tujci za zidavo poiskali oz. kupili najlepša zemljišča. Lahko opazimo, da so se vile precej razlikovale po gradnji od kmečkih hiš. Vila Zlatorog je v alpskem stilu, ki se lepo poda k jezeru. Značilno za ta čas je, da so vso prednost namenili gradnji gostinskih objektov, trgovin in obrtnih delavnic. Gradili so torej v vseh smereh.

Med najstarejšimi vilami je bila gotovo Vila Edelweiss — danes Koritnik nad hotelom Toplice v Želečah. Zgradil jo je Alfons Zojs leta 1875. Dalje je vila Rittmayer — pozneje imenovana vila Zora, današnji krajevni urad leta 1853. Na mestu, kjer danes stoji Festivalna dvorana, je bila v letu 1869 postavljena vila Toenis. Vila dr. Moše — današnja vila Prešeren je bila sezidana v letu 1882. Vilo Muhr — današnja vilo Rog so sezidali leta 1895. Vila Lazarini — današnji Beli dvor 1896. leta, vilo dr. Jenko pod cerkvijo so sezidali leta 1885. Vilo Justinraj na Rečici je leta 1885 postavil ruski konzul Jadovski. V letu 1898 so postavili vilo Triglav — pozneje vila ing. Dušana Šerneca. W. Himmelbauer je gradil vilo dr. Stareta na današnjem

prostoru Golf hotela. Vila Georgewič — današnje Ključe v Želečah je iz leta 1889. Vila dr. Klimek v Gradu leta 1899, vila Viteza v. Pongratza — današnji počitniški dom Slovenije ceste pod Stražo leta 1888, vila »Erika« v Želečah Alfonza Zoisa leta 1899. Dalje naj omenimo še vilo Rožnik pod Stražo — bivša Fokova vila iz leta 1897. Vila »Mirni dol« ob jezeru v Zaki iz leta 1892, vila Ak v Zaki iz 1898, Vila Belmont iz leta 1882, vilo Ivana pri bivšem hotelu Petran so sezidali leta 1898.

Pomembna gradnja v tistem času je bila leta 1887 Zdraviliški dom, katerega je gradil konzorcij premožnih prebivalcev in lastnikov počitniških vil na Bledu.

Velik razmah pa je Bled doživel v povojnem času. Ker se je večalo število prebivalstva, so se kazale tudi potrebe po stanovanjih. Iz središča Bleda so se gradnje širile proti Dindolu, Zagoricam, Dobam, proti Zasipu in železniški progi. Blokovsko naselje je na Jaršah, kjer so pričeli z gradnjo v letu 1977.

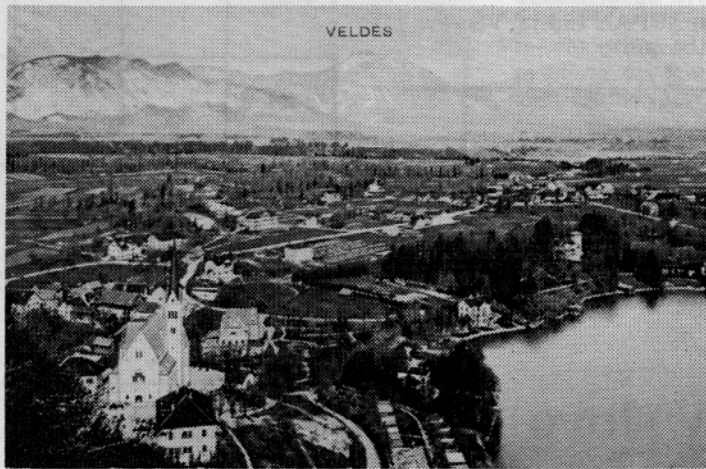
Kaj pa hiše kmečkega prebivalstva? Prvotno so bile lesene, nato iz kamna, običajno z gospodarskimi poslojji. Še danes so takšne hiše na Mlinem, v Zagoricah in na Rečici. Na pravo kmečko go-

renjsko hišo nas spominjajo kamnita ovalna vrata, največkrat z letnico gradnje na sredi oboka in mala s kamnom obrobljena okna z železnimi okenskimi mrežami. Večje hiše so imele v gornjem nadstropju hodnike ali lesene »ganke«, lepo izrezane deščice z ornamentami (v obliki src, rož). Vendar so kasneje s prezidavo pozabili na izvirno in preprosto. Notranja ureditev kmečke hiše se kaže v velikih vežah, ki vodi v »hišo«. Ta služi za dnevno bivanje, jedilnico in spalnico. Tu je velika kmečka peč in leseni stropniki. Na stenah bogatejših kmetov so bili obešeni skledniki, žličniki, polica za majolke, knjige in svetilke. Prav povsod pa je »božji kotek« s svetimi podobami in razpelom.

Poleg hiše je kamra, z veže pa vstopimo v kuhinjo z ognjiščem. Črne kuhinje skoraj ni več. Nad ognjiščem pa je dimnik, za sušenje mesa služi obok. Poleg ognjišča je kotel za kuhanje hrane za živino. Iz veže lahko pride mo v gornje prostore, kjer so spalnice za otroke. Le redko so se kuhinje in sploh kmečke podobe ohranile. Gradili so, podirali in rušili. Razlog za rušenje lahko iščemo v regulaciji magistralne ceste proti Bohinjju od hotela Toplice proti Mlinem. Drugi razlog pa je odprtje jezera, prej je bilo precej nepristopno. Potrebno je bilo veliko prizadevanja, da je mesto dobilo današnji izgled. Po nekem opisu iz leta 1893 je bilo v tem času na Bledu 19 kopališč, 22 ladišč in čolnarn. Tako lahko vidimo, da porušenega ni bilo malo.

Sodobni problemi so očitati jezero, opustiti gradnjo na sami obali. Gradnja naj se prenese na obronke jezerske sklade. Zato pa bo potrebno veliko trdne volje in predvsem skupnih naporov.

Božo Benedik

Križem po Bolgariji in Turčiji

Istanbulski taksi

Automobilski promet v Istanbulu je spričo prometnega nerada še veliko bolj gost in nevaren kot v najbolj razvitih zahodnih velemezjih. S svojim avtomobilom si slab ali pameten tuj voznik ne bo tvegati poditi po carigraskih ulicah. Tudi mi si nismo upali nikamor s svojim avtomobilom. Kapetanovič nam je priporočil, da si za ogled nekaterih znamenitosti mesta najamemo taksi. Že naprej pa nas je opozoril, da se moramo s šoferjem dogovoriti za ceno, ker se nam lahko pripeti, da bomo plačali dvojno ali trojno tarifo. Da bi se izognili takšnim nevarnostim, smo prosili Kapetanoviča, da nam kar on najame taksi in se dogovori z voznikom za vožnjo in ceno.

V tri milijonskem velemezju, kakršen je Istanbul, lahko tako-rekoč na vsakem koraku ustaviš enega od tisočev taksijev, ki križarijo po ulicah. Vsa taksi vozila so večinoma ogromne ameriške limuzine, označene z belo črnimi kvadratnimi pasovi in s svetlečim napisom »Taxi« na strehi, tako kot pač po-

vsod v večjih mestih. Razlika je morda le v tem, da v istanbulskih taksijih nikoli ni omejeno število potnikov. Normalno je v teh vozilih prostora za 5 potnikov in šoferja (2 spredaj in 3 zadaj), toda nobena redkost ni, da se nagnete tudi še enkrat več potnikov. Če ne gre drugače, sedijo drug drugemu kar na kolenih. S taksijem se prevažajo takorekoč vsi sloji od čistilcev čevljev do elegantnih poslovnih gospodov, ciganov, vojakov in oficirjev. To je razumljivo — saj je takšen prevoz kljub nekaterim nevarnostim, s katerimi presenečajo tujce, še najbolj cenjen — se pravi hiter in poceni. Teh presenečenj smo bili tisti topli predpraznični večer deležni tudi mi. Kapetanovič se nam zaradi svojih verskih dolžnosti v mošeji (večerne molitve) ni mogel pridružiti na vožnji, pač pa je na ulici ustavil taksi in šoferju lepo po turško naročil, da naj nas pelje do Ada Sofije in bulvarja Ata Turka. Dogovoril se je za ceno — 2 liri po osebi. Se pravi, da bi morali plačati vsi štirje le 8 lir, kar je približno 14,00 din v našem de-

narju. Tokrat seveda še nismo vedeli, da smo oddaljeni od znamenite bizantinske bazilike Svete Sofije, ki so jo Turki preuredili v mošejo, komaj nekaj sto metrov in od bulvarja, ki se imenuje po turškem reformatorju in voditelju Kamolu Ata Turku, nekaj več kot 2 km.

Šofer je bil očitno soglasen z našim Kapetanovičem in zato je na vse zahteve tudi pristal. Vsi štirje smo se posedli na zadnje sedeže in že smo odbrzeli kot strela skozi gnečo po razsvetljenih ulicah. Po nekaj sto metrih se je taksi prvič ustavil in s pločnika pobral 2 čakajoča domačina, ki sta se vsedla spredaj. Nekaj sto metrov naprej smo zopet obstali in pobrali še 2 mimoidoča, ki sta se vrnila kar k nam na zadnje sedeže. Vsi naši protesti v nemščini, italijanščini, angleščini in francoščini so bili zaman. Temnolasi šofer z negovanimi zalizki kot kakšen Clark Gable se je delal, kot da se ga sploh nič ne tičejo naše pripombe. Spet je ustavil in prva dva potnika sta izstopila, vstopili pa so spet trije novi, ki so posedli na sprednje sedeže. Drveli smo po vse bolj zatemnelih ulicah, naš šofer pa je na naše vpitje »Ada Sofija!« le hladnokrvno odgovorjal »Gut, o yes!« »Gut, o yes mister.« Vse ostale potnike je

kmalu odložil, nas pa je že več kot pol ure vozaril po najbolj zakotnih ulicah do našega cilja — Ade Sofije pa ni bilo nikjer. Vse skupaj nam je začelo že močno presedati, zato smo zahtevali, da naj ustavi. Najprej se je prebrisanec turški delal kot da ne razume in je kar naprej ponavljal tisto svoje »Gut in o yes — mister« in nas vozil naprej. Bilo nam je jasno, da nas misli možakar pošteno izkoristiti. Ko ni pomagalo nobeno nagovarjanje in rotenje, da naj že ustavi — to svojo prokletost, umazano škatljo, smo mu začeli pretiti s policijo. Na srečo je moral zaradi gneče na nekam križišču ustaviti, mi pa smo hitro odprli vrata in dobesedno izkočili iz avta na pločnik. Naš Clark Gable pa je ugasnil motor in ves iz sebe izstopil ter nam začel gostobesedno — po turško seveda, nekaj dopovedovati in kazati z rokami — »Ada Sofija«, češ da je pravkar hotel zapeljati tja. Hitro smo si bili na jasnem, da nas je vozil v krogu in s tem nabiral kilometrino, ne upoštevajoč vmesne potnike, ki jih je nagnal in odlagal v tem velemezjnem labirintu. Za to vožnjo je na naše veliko presenečenje zahteval nič manj kot 30 lir, približno okoli 5 starih tisočakov v našem denarju, kar je bilo spričo tega, da smo imeli turških lir le za

najnujnejše stroške, seveda bistveno prehud izdatek. Od našega dogovora za 8 lir torej ni bilo nič. Če je bil on nesramen, smo bili tudi mi opravičeno opravičeni terjati svoje. Ponudili smo mu 15 lir, kar je bilo še vedno precej več kot je bilo domenjeno. Toda Clark Gable ni hotel niti slišati o tem. Ponujani denar je besno zavrnil in na vsak način hotel 30 lir. Šele, ko se nam je po pločniku približala patrolja dveh vojaških policajev, je hitro zgrabil ponujene bankovce, jih zmečkal, jezno vtaknil v žep in jo z vso naglico popihal s svojim taksijem v noč.

Ko smo se po tem neprijetnem pripetljaju malo bolje orientirali smo ugotovili, da smo le nekaj metrov oddaljeni od križišča ulice v kateri je naš hotel Balin. Še dobro, da smo si pri belem dnevu zapomnili Bajazitovo mošejo, ki ponosno stoji v neposredni bližini hotela.

Naslednje jutro smo se lahko prepričali, da je Ada Sofija zelo blizu, saj smo prišli peš do tja v dobrih desetih minutah. Vso našo večerno odisejajo, z nesramnim taksistom, smo seveda izpovedali Kapetanoviču, ki mu je bilo seveda zelo žal, da nas je, kot je dejal, pustil temu šoferju na milost in nemilost.

kadrovske novice

STANJE ZAPOSLENIH ZA MESEC JANUAR 1984

	delavcev	pripravnikov
TOZD Tomaž Godec	483	
TOZD Rečica	329	1
TOZD Mojstrana	77	1
TOZD Podnart	77	
TOZD Trgovina	25	
DSSS	86	5
Skupaj	1077	7

RODILI SO SE:

CUPAR Mojci (TO Rečica) — hči
HADŽIČ Aziri (TO Rečica) — sin
REPINC Marjani (TO Tomaž Godec) — hči

ZAPOSILILI SO SE:

v TOZD REČICA: PRETNAR Janez, 1939 — PK
v TOZD PODNART: ZUPAN Lidija, 1962 — VŠ, RAKOVEC Branka, 1958 — NK;
v TOZD MOJSTRANA: ZAGORC Miroslav, 1956 — NK, HODŽIČ Ahmet, 1954 — NK, STRAJNAR Antonija, 1954 — NK, SMILJIČ Florjana, 1947 — K, LAVTIŽAR Albina, 1951 — K, SVETINA Janez, 1945 — NK.

ODŠLI IZ DO:

iz TO Tomaž Godec: BENEDIK, Peter, K — JLA, DEŽMAN Martin, NK — JLA, MIKELJ Jože, NK — JLA, SMUKAVEC Darko, NK — JLA;
iz TOZD Rečica: NOVAK Željko, NK — JLA;
iz TOZD Podnart: KOPAČ Boris, KS — JLA, POGAČNIK Anton, K — sporazumno, GOLJIČ Nedeljko, NK — sporazumno;
iz TOZD Mojstrana: KOPAVNIK David, NK — JLA, KOVAČEC Poldi, NK — JLA;
iz DSSS: ODAR Jože, SS — JLA, ZUPAN Lidija, VŠ — v TO Podnart.

V slovo ANTON SKUMAVEC

je bil rojen 13. junija 1901 v Grabčah v Gorjah pri Bledu. Že kot sedemletni deček je po smrti očeta moral s trebuhom za kruhom na kmetijo Ancelnovih na Dovjem. Pot za delom ga je vodila še v Avstrijo, kjer se je izučil za kovača, nato je delal 5 let na Jesenicah kot ključavničar, 1 leto v Franciji, 5 let kot obratovodja žične vzpenjače na Bohinjski Beli pri privatnem lesnem trgovcu. Do druge svetovne vojne je 10 let delal kot obratovodja pri Gorjani, Lesno podjetje Ljubljana.

Že takoj v začetku vojne ga je okupator izselil skupaj z družino v Srbijo, odkoder se je vrnil po štirih letih velikega trpljenja. Takoj po vojni je začel z obnovo Gorjane, kjer je delal kot obratovodja 10 let. Svoje delo je opravljal požrtvovalno kot je le mogel. Njegov gospod nista bila takrat ne čas ne denar. Zadnja leta do upokojitve pa je delal še v drugih podjetjih lesne stroke, ki so se v tem času združile v LIP.

ZAHVALI

Ob boleči izgubi naše drage mame

FRANČIŠKE SMUKAVEC

se zahvaljujemo vsem, ki ste nam na kakršenkoli način pomagali in z nami sočustvovali ter jo spremljali na zadnji poti.

Posebna zahvala pevcem za petje, katerega je tako ljubila in tov. Gorjupovi za prelepe besede ob odprtem grobu. Prav tako iskrena zahvala duhovnikom za lepo opravljen obred.

Hvala tudi vsem tistim, ki ste naši mami izkazali kakršnokoli dobroto, ji izrekli tople besede. Hvala vam, ki ste ji kdaj pa kdaj ustavili avto in jo povabili naj prisede.

Žalujocha hčerka in sin z družinama

Ob smrti moje mame

IVANE PRIMOŽIČ

se zahvaljujem vsem za izrečena sožalja, posebno pa dr. Zoniku za nesebično pomoč. Iskrena hvala tudi sodelavcem stare žage za podarjeni venec.

Janko z družino in ostalo sorodstvo

Nagradna križanka

VUČKO		Izvršni svet		Kazalec pri sončni uri	Ugled, sloves	Madžarsko mesto
Vatroslav Oblak		Veznik	Ruski vladar	Osebnizaimek		
Prometna žila				Madž. pisatelj Jokai		
Alkoholna pijača				Ojga Meglič Zlatenica		Teptalec snega
1000 metrov		Maria Rilke Rastl. bolezen				
Rimska boginja žetve			Jože Kuralt Liter			Otok v Atlantiku
Vrsta tkanine za blazine	Franc. reka				Mito Trefalt	Grško mesto
Del voza			Mehkonebnik			
Otok v Jadranu			Morska riba Morska želva			
Slava Klavora		Kalij Morska žival		Slov. reka ponikalnica		
Nekdanje Cipersko odpor. gibanje				Skand. ime za smučiči Ada Negri		Švedska
	Težke sanje Franc. novič				Umetnost Rusko jezero	
Podoknica						Ogorek
Bodeč plevel				Egipt. sončni bog		Nezvezneči soglas. Turcija
Norveška reka				Mesto v sev. Italiji Kisik		
	Četrta in prvi samogl.		Pijača starih Slovanov		Avtom. oznaka Kitajske	

Prava ura — zlata ura

*Premaknili bomo uro,
presneto spet bo vroče,
vprašali bomo petelina ali kuro,
za pričetek dela v bodoče.*

*Spet v ledino bo oranje,
pri delu kmalu je dovolj besed,
le kdo nam bo spet požrl spanje,
naj kdo prepreči že nered.*

*Račun naj pravi le odloča,
koliko je vredna prava ura,
tozd naj se s stvarnostjo poroča,
čeprav — lahko odloča tudi kura.*

Rešitev pošljite uredniškemu odboru do 5. marca 1984.

Nagrade:

- 1.000 din
- 750 din
- 500 din

Glavni in odgovorni urednik: Peter Debelak, tehnični urednik: Nada Frelih, člani: Franc Mencinger, Janez Stare, Andrej Trojar, Branko Urh, Anton Noč, Jure Ravnik, Miro Kelbl in Ciril Kraigher.